

221 Eerste bebossing van landbouwgrond

Relevantie artikelen

Artikel 36 b) i) van verordening (EC) No. 1698/2005.

Artikel 31 en punt 5.3.2.2.1 van Annex II van verordening no. 1974/2006

Maatregelcode: 221

Beweegredenen voor steunverlening

Waar de motivatie van bosaanleg in Nederland is verbonden aan het natuurbeleid, is dit vastgelegd in de zogenaamde Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De locatie voor de aanleg van bos is daarbij uitgewerkt door de provincies in de natuurgebiedsplannen. Binnen de EHS wordt bos gerealiseerd via duurzame functiewijziging van landbouwgronden naar natuurgronden, hetzij via aankoop van overheidswege, hetzij via (afkoop van) 30-jarige erfpachtconstructies.

In voorkomende gevallen is het wenselijk ook buiten de Ecologische Hoofdstructuur en anderszins bosaanleg te bevorderen en hiervoor Europese middelen in te zetten. Waar een sterk economisch motief aan deze wens ten grondslag ligt, wordt zoveel mogelijk een beroep gedaan op Structuurfondsen (zie: Demarcatie).

Waar andere argumenten van toepassing zijn, wil Nederland een beroep kunnen doen op het ELFPO.

Reden om de steunmaatregel toe te passen, is dat:

- Bos buiten de EHS kan worden aangelegd;
- Het instrument "tijdelijk bos" (met optie permanent) dankzij flexibiliteit en behoud van de agrarische functie zeer bruikbaar is bij het vormgeven van integrale gebiedskwaliteit.

De doelen om hier bos aan te leggen zijn: het tegengaan van erosie, het vastleggen van CO₂ (klimaat), en het verbeteren van landschapskwaliteit.

Hoewel toegestaan door de EU, wordt de steunmaatregel in Nederland niet gebruikt voor het faciliteren van productiebos of boomteelt.

Doel van de maatregel

De maatregel bebossing van landbouwgrond dient verschillende doelen. Een belangrijke reden is een bijdrage leveren aan het behalen van de klimaatdoelstelling. Daarnaast is bosaanleg tevens van belang voor het tegengaan van erosie en het opwaarderen van het landschap mede in het licht van recreatief medegebruik en het vergroten van het bosareaal, mede in het licht van natuurdoelstellingen en biodiversiteit.

De maatregel draagt bij aan het Europees Bosbeleid, in het kader waarvan lidstaten hebben uitgesproken om zich in te spannen voor bosaanleg specifiek op nationaal niveau en om bosaanleg waar mogelijk te verbinden aan overige uitvoeringsactiviteiten.

Koppeling van de voorgestelde maatregel met nationale/subnationale bosprogramma's en met de EU-bossenstrategie.

Bossen bedekken 10,8% van de oppervlakte van Nederland en spelen een belangrijke rol bij het vitaal houden van het landelijk gebied. In synergie met de EU-bossenstrategie is het beleid erop gericht het bos zo veel mogelijk functies te laten vervullen. Belangrijke bosfuncties zijn het behoud en de ontwikkeling van de kwaliteit van natuur en milieu, en recreatie. Het onderdeel bos in de door provincies opgestelde gebieds- en streekplannen gaan uit van dit beleid. De EU-bossenstrategie is nader uitgewerkt in het EU-actieplan voor de bossen. Nederland bepaalt op dit moment hoe dit actieplan in Nederland via een "Nationaal bossenprogramma" wordt geïmplementeerd. Provincies zullen hier nauw bij worden betrokken. De bebossing van landbouwgrond via POP2 vindt plaats binnen dit kader. Een groot deel van het "Nationaal bossenprogramma" zal worden gerealiseerd buiten POP2 om.

Relevantie bosbranden

N.v.t. in Nederland.

Begunstigden

Ondernemers in Nederland.

Eisen voor cross compliance (verordening (EC) nr. 1782/2003

Op grond van artikel 51 van verordening 1698/2005 dienen ontvangers van EU-steun voor probleemgebieden *op hun hele bedrijf* te voldoen aan de dwingende eisen als bedoeld in de artikelen 4 en 5 en bijlage III en IV van verordening 1782/2003 (beheerseisen en goede landbouw-milieuconditie: zogenoemde cross compliance). Indien niet aan deze (rand)voorwaarde wordt voldaan, wordt de betaling voor de verbintenis verlaagd of geannuleerd. Deze eisen zijn opgenomen in de Regeling GLB-inkomenssteun 2006: artikel 3 (juncto bijlage 1) en artikel 6 (zie bijlage 1, randvoorwaarden GLB 2006).

Reikwijdte en acties

Ondernemers of andere eindbegunstigden bebossen landbouwhectares en voeren beheer.

Steunintensiteit voor de aanleg en voor de jaarlijkse premie

Aanlegbijdrage:

Ondernemers ontvangen een éénmalige bijdrage voor de aanleg van bos op landbouwgrond.

De aanlegbijdrage bedraagt 80% van de werkelijk gemaakte kosten in probleemgebieden, KRW-gebieden en Natura 2000 gebieden met een maximum van € 7.000,-.

De aanlegbijdrage bedraagt 70% van de werkelijk gemaakte kosten in andere gebieden.

Indien de landbouwgrond in eigendom is van een overheidsinstantie, wordt de aanlegbijdrage

uitgekeerd aan de pachter (natuurlijk persoon of privaatrechtelijk lichaam)

De aanlegkosten dienen onderbouwd te worden.

Het areaal wordt tenminste 5 jaar in stand gehouden. Bij eerdere terugkeer naar de agrarische productiefunctie wordt de aanlegbijdrage teruggevorderd met 1/5 van de bijdrage per niet doorlopen jaar.

Onderhoudsbijdrage:

Er wordt geen vergoeding gegeven voor jaarlijks onderhoud.

Bijdrage inkomstenderving:

Tevens wordt een jaarlijkse premie per hectare verleend als bijdrage in de gedeerde inkomsten. Deze jaarlijkse premie is gemaximeerd volgens de bijlage bij verordening (EG) no 1698/2005. De werkelijke inkomstenderving ligt hoger. De premie wordt maximaal 15 jaar lang verstrekt aan de ondernemer of vereniging van ondernemers die de grond vóór de bebossing exploiteerden, of aan enige andere persoon of privaatrechtelijk lichaam.

De inkomstenderving is gebaseerd op het (tijdelijk) uit productie halen van landbouwgrond. De bedragen zijn berekend door DLG, in overleg met de wetenschappelijke instituten PPO/WU en ASG/WUR. Uitgangspunten:

Akkerbouw:

Uitgangspunt is het saldo van het gemiddelde bouwplan.

Maximale inkomstenderving is €1233,- per hectare per jaar.

Grasland:

Uitgangspunt is de gewasschadenorm bij het uit gebruik nemen van 1 hectare grasland ten behoeve van uitvoering van werken bij de landinrichting.

Maximale inkomstenderving is €1024,- per hectare per jaar.

De maximale jaarlijkse premie ter dekking van de door bebossing gedeerde inkomsten bedragen conform de maximale steunbedragen in de bijlage bij verordening (EG) no 1698/2005:

- €700,- per hectare voor landbouwers
- €150,- per hectare voor enig ander natuurlijke persoon of privaatrechterlijk lichaam.

Bijdrage grondaankoop:

De maatregel biedt geen mogelijkheden voor de verkoop van de betreffende gronden (agrariër aan beheerder of overheidsinstantie), grondaankoop is niet subsidiabel.

Beperkingen:

Steun wordt niet verleend aan ondernemers die steun voor vervroegde uittreding ontvangen.

Steun wordt niet verleend voor de aanplant van kerstbomen.

Steun wordt niet verleend bij bebossing vanuit een wettelijke verplichting (bijv. herplantplicht Boswet of ruimtelijke compensatie).

In geval van snelgroeiende soorten met een korte omlooptijd wordt steun voor bebossing alleen verleend in de aanlegkosten. Onder snelgroeiende soorten wordt verstaan: Soorten die op hetzelfde perceel binnen 15 jaar worden geveld.

Herplantplicht en Boswet

Bosaanleg vanaf 0,1 hectare valt onder de boswet. Na vijf jaar, te rekenen vanaf het moment van aanplant, geldt de herplantplicht, tenzij op verzoek van de aanvrager Vrijstelling van de Regeling Meldings- en Herplantplicht wordt verleend. In dat geval wordt de Vrijstelling van de Regeling Meldings- en Herplantplicht gekoppeld aan de subsidietoekenning - dus vooraf - afgegeven voor een periode van maximaal 10 jaar. In bijzondere gevallen kan de Vrijstelling worden afgegeven voor een periode van maximaal 25 jaar.

Wordt de vrijstelling niet verleend, dan geldt de Boswet: na de kap moet worden herplant op dezelfde plaats. Na toestemming van de minister van LNV mag ook elders gecompenseerd worden. De Boswet is nooit van toepassing op de soorten Italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg.

Gebieden die in aanmerking komen voor bebossing

Landbouwgronden die in aanmerking komen voor eerste bebossing zijn gelegen in:

- de EHS (vastgelegd en begrensd in de provinciale gebiedsplannen);
- de begrensde Natura 2000 gebieden;
- Gebieden aangewezen als Nationale Landschap of Provinciaal/Regionaal landschap.

Demarcatie met inzet Structuurfondsen:

De maatregel wordt niet toegepast in de voor Prioriteit 2 van de Operationele Programma's Structuurfondsen begrensde Economische Kerngebieden.

Beoordelingscriteria

In het projectplan wordt doelmatigheid onderbouwd. Er wordt inzicht gegeven in positieve en negatieve effecten van de activiteiten, waaronder het effect op landbouwstructuur, concurrentiepositie van de landbouw en biodiversiteit.

Het te bebossen areaal is dusdanig gesitueerd, dat aan één of meerdere nationaal en regionaal vastgelegde en hiervoor genoemde doelen wordt bijgedragen. Bij onafhankelijke beoordeling van de doelmatigheid blijkt sprake van toename van de integrale gebiedskwaliteit.

Het projectplan gaat vergezeld van een Inrichtings- en Beplantingenplan, dat streekeigen soorten bevat, een bij de omgeving passende variatie aan soorten, dat voorziet in goede landschappelijke inpassing en dat bosbouwkundig verantwoord mag worden geacht.

Het plan is of wordt voorzien van onafhankelijk advies door deskundigen uit de natuur-, bos-, landschaps- en landbouwsector. Het plan is of wordt getoetst aan de provinciale Stimuleringsplannen Natuur, Bos en Landschap.

Het te bebossen areaal bedraagt ten minste 0,5 hectare. Na bebossing van een dient een eenheid van tenminste 0,5 hectare gerealiseerd te zijn.

Minimum oppervlakte, behorende bij pakket snelgroeiend naaldbos: 5 hectare.

Combinaties zijn mogelijk, evenals alternatieve pakketten.

Steunintensiteit

De aanlegbijdrage bedraagt 80% van de werkelijk gemaakte kosten in probleemgebieden, KRW-gebieden en Natura 2000 gebieden met een maximum van € 7.000,-.

De aanlegbijdrage bedraagt 70% van de werkelijk gemaakte kosten in andere gebieden met een maximum van €7.000,-.

Het steunpercentage voor de inkomensderving is gemaximeerd tot de steunbedragen zoals genoemd in bijlage bij verordening (EG) no 1698/2005 en bedraagt daarmee 50-70 %.

Dit wordt vergoed binnen de reikwijdte van verordening (EG) no 1998/2006 (maximale steun €200.000,- per 3 belastingjaren).

Wijze van openstelling

De regeling wordt jaarlijks opgesteld als onderdeel van de betreffende jaartranche van de Provinciale Meerjarenprogramma. Na aflopen van de inzendtermijn vindt op provinciaal niveau selectie plaats op basis van prioriteit en subsidieplafond.

Financiering

Private financiering	€ 5,6 miljoen
Nationale publieke steun	€ 9,49 miljoen
EU publieke steun	€ 9,49 miljoen
Nationale top-up	€ 1,4 miljoen
Verwachte totaal voor 2007-2013	€ 25,98 miljoen

Overgangsmaatregelen (inclusief het geschatte bedrag)

Regeling stimulering bosuitbreiding op landbouwgronden (SBL): 9,82 miljoen euro, waarvan 4,91 miljoen EU-financiering.

Dit betreft meerjarige verbintenissen die onder de oude voorwaarden worden uitgediend.

Gekwantificeerde doelen voor de gemeenschappelijke EU indicatoren

Het totale beschikbare budget is € 25,98 miljoen. Voor het gemiddelde bedrag per hectare wordt uitgegaan van:

- een periode van 15 jaar;
- aanlegkosten van €7.000,- (= €467,-/jaar);
- gemiddeld steunpercentage van de aanlegkosten: 70% (= €7.000,-) -> €3.000,- per hectare is private financiering (30%);
- een gemiddelde jaarpremie van €700,-

In 2013 is ca. € 3 miljoen beschikbaar. Op dat moment kan dan ca. 2500 ha onder beheer zijn.

Aanname is dat een aanvraag gemiddeld 10 hectare bedraagt. Het aantal aanvrager bedraagt daarmee: ca. 250.

Type indicator	Indicator	Nulwaarde	Streefwaarde
Output	Aantal begunstigden. Onderverdeeld naar: type landeigenaar (private landbouwgrond, publieke landbouwgrond) Contract-“leeftijd” (oude en nieuwe contracten) Milieureden: - erosiebestrijding - biodiversiteit - bescherming van waterbronnen - tegengaan van overstroming - klimaat - overig	0	250
	Aantal hectare beboste landbouwgrond. Onderverdeeld naar: type landeigenaar (private landbouwgrond, publieke landbouwgrond) Contract-“leeftijd” (oude en nieuwe contracten) Milieureden: - erosiebestrijding - biodiversiteit - bescherming van waterbronnen - tegengaan van overstroming - klimaat - overig	0	2500 ha (NL)
Result	Areaal onder succesvol landbeheer		2500